

Címzett:

Dr. Varga Judit Igazságügyi Miniszter

1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.

miniszter@im.gov.hu

Tárgy: A Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány szakmai véleménye a győri kettős gyermekgyilkosság igazságügyi vizsgálatának eredményéről szóló IM jelentésről

Tisztelt Miniszter Asszony!

Először is szeretnénk kifejezni, hogy előremutatónak, és precedens értékűnek tartjuk, hogy ebben az ügyben vizsgálat és jelentés készült. A szakma és a közvélemény számára is fontos, hogy az előzmények feltárása megtörténjen, és objektív megállapítások formájában megismerhető legyen.

Mivel Alapítványunk 2017 óta gyermekjogi jogsegély szolgálatot működtet, amelynek keretében számos bántalmazás ügyel foglalkozunk, a vizsgálati jelentést részletesen kielemeztük.

Észrevételeinket szeretnénk Önnel is megosztani, bízva abban, hogy ezzel segíteni tudjuk a gyermekközpontú vizsgálati szempontok megerősödését. Ezt azért tartjuk fontosnak, mert az elkészült IM anyagban az eljárásjogi és a jogalkalmazásbeli szempontok mellett jó lett volna érvényre juttatni, hogy a tárgybeli – gyermekek sorsát jelentősen befolyásoló – büntető és polgári eljárások során lefolytatták-e a **gyermeki szükségletek feltérképezésére irányuló vizsgálatot** (a gyermek legfőbb érdekét szem előtt tartó eljárást); továbbá a gyakorlatban érvényesültek-e a **gyermekközpontú igazságszolgáltatás elvei**, a **traumatudatos gyermekvédelmi szempontok**, valamint a **gyermekek meghallgatáshoz való joga az őket érintő ügyekben**.

Álláspontunk szerint a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok felelősségének feltárása mellett fontos lenne beazonosítani a **rendszerszintű működési hibákat és az esetleges joghézagokat**. Holisztikus szemléletváltásra van szükség annak érdekében, hogy a jogi eljárások során az eljáró hatóságok a gyermekekre ne kizárólag eljárásjogi jogalanyokként tekintsenek és a gyermeki szükségletek feltárása kerüljön a jogi eljárások középpontjába. Emellett fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek részvételével zajló eljárásokban résztvevő hatóságok szakemberei érzékenyítő képzést kapjanak a gyermekközpontú igazságszolgáltatási és a traumatudatos gyermekvédelmi szempontokról.

Részletes észrevételeink:

1. A gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettsége

A H. Gábor által elkövetett erőszakos (védekezésre képtelen ember sérelmére elkövetett emberölés kísérlete) bűncselekmény kifejezetten az édesanya, mint sértett ellen irányult, azonban ezzel egyidejűleg 3 kiskorú veszélyeztetésének büntetettét is kimerítette. Ennek során a gyermekek súlyos traumát szenvedtek el.¹ Mivel a bíróság e két bűncselekmény elkövetése miatt ítéletében halmazati büntetést szabott ki, álláspontunk szerint – az édesapának a gyermekekkel kapcsolatos korábbi veszélyeztető magatartására tekintettel – a feltételes szabadságra bocsátás tényéről és konkrét időpontjáról a bíróságnak indokolt lett volna értesíteni a gyámhatóságot és a gyermekjóléti szolgálatot. Úgy véljük, hogy a gyermek (potenciális) veszélyeztetettsége esetén a gyermekvédelmi észlelő és **jelzőrendszer** tagjai számára jogszabályban előírt **általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének** követelményéből² a bíróságnak e konkrét kötelezettsége indirekt módon levezethető. Ugyanakkor a **jogbiztonság és a normavilágosság** érvényesülése érdekében fontos, hogy **az egyes jelzőrendszeri tagokra vonatkozó kötelezettségeket és felelősségeket a releváns ágazati jogszabályokban világosan rögzítsék.**

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 13. § (1) bekezdése értelmében a sértettet – jogaira és érdekeire tekintettel – értesíteni kell az őt érintő bűncselekménnyel összefüggésben például a letartóztatott szabadon bocsátásáról vagy szökéséről. Javasoljuk, hogy azon hozzátartozók közötti erőszak ügyekben, amelyekben a gyermek eljárásjogi szempontból nincs sértettként nevesítve, a bíróságnak vagy a büntetés végrehajtási intézménynek legyen **előzetes értesítési kötelezettsége** a gyámhivatal és adott esetben a gyermek ügyében eljáró polgári bíróság³ felé a büntetés kiszabásáról, valamint a büntetés mérsékléséről, illetve a feltételes szabadságra bocsátás várható időpontjáról. Ez az előzetes értesítési kötelezettség egyrésztől összhangban áll a gyermek legfőbb érdekével⁴, valamint a

---

¹ „Amennyiben a hozzátartozók közötti erőszaknak a gyermek is szemtanúja, azt úgy kell tekinteni, hogy ő is veszélyeztetett, mintegy a bántalmazás ellene is irányul.”

Módszertani útmutató a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan, 3. átdolgozott kiadás, 16. oldal (letöltve 2020.01.20. innen: http://szocialisportal.hu/documents/10181/120436/MODSZERTANI_UTMUTATO.pdf/349aa795-4443-4bf6-f908-8efb720b20c3):

² Gyvt. 17. § (3)

³ Pl. a különélő szülők esetében a kapcsolattartás szabályozására irányuló per, a szülői felügyelet megszüntetésére irányuló per, stb.

⁴ 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről (a továbbiakban: ENSZ Gyermekekjogi Egyezmény), 1. pont: „A szociális védelem köz- és

gyermek védelemhez való jogának⁵ érvényesülésével, továbbá elősegíti a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok tényleges együttműködését és információ cseréjét. Fontosnak tartjuk a **holisztikus szemlélet** érvényesülését a gyermekek legfőbb érdekének megállapításakor. Ennek része az is, hogy a gyermeket érintő valamennyi jogi eljárás szálai összeérjenek, lehetővé téve a gyakorlatban is **gyerekközpontú igazságszolgáltatás** megvalósulását. Ezzel összefüggésben üdvözlendő kezdeményezésnek tartjuk, hogy az Országos Bírósági Hivatal Gyerekközpontú Igazságszolgáltatás Munkacsoportja 2019-ben célul tűzte ki a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének feltérképezését és erről összefoglaló jelentést készít a közeljövőben.⁶ Érdeklődve várjuk a jelentés megállapításait.

Nem derül ki jelen jelentésből, hogy a **család még a bűncselekmény elkövetését megelőzően a gyermekvédelem látókörébe került-e.** (A jelentésben szerepel, hogy az édesanyát a bűncselekmény elkövetését megelőzően is fizikailag bántalmazta az édesapa.) Amennyiben igen, történt-e gyermekvédelmi jelzés, az kitől érkezett és milyen veszélyeztetettségéről számolt be. A gyermekjóléti alapellátás keretében segítették-e a családot a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében. Hozzá tartozók közötti erőszak elszenvedése miatt az édesanya korábban fordult-e segítségért a rendőrséghez, illetve a gyermekjóléti szolgálathoz. Kért-e ideiglenes vagy megelőző távoltage.

2. A traumatudatos gyermekvédelmi szempontok érvényesülése

Jelen jelentésben az eljárásjogi és a jogalkalmazói szempontok mellett hiányoljuk a **traumatudatos gyermekvédelmi szempontokat.** Mára kutatások bizonyítják, hogy a hozzátartozók közötti erőszak okozta trauma illetve krónikus stressz negatív hatással van a gyermekek fizikai és pszicho-szociális egészségére. Mivel a gyermekek már a bűncselekmény elkövetését megelőzően több esetben szemtanúi voltak annak, ahogyan édesapjuk édesanyjukat fizikailag bántalmazza⁷, így maguk is érzelmi bántalmazás áldozatává váltak. A jelentésből nem derül ki, hogy biztosítottak-e a gyermekek számára pszichés segítségnyújtást a trauma feldolgozására. A jelentésben szerepel, hogy az édesanya szerint a gyermekeknek nem is volt szüksége pszichológusra, mert „már feldolgozták” az erőszakos cselekményt. Ezzel szemben az igazságügyi pszichológus szakértői vizsgálat megállapította, hogy a

---

magánintézményei, a bíróságok, a közigazgatási hatóságok és a törvényhozó szervek minden, a gyermeket érintő döntésükben a gyermek mindenek felett álló érdekét veszik figyelembe elsősorban.” Gyvt. 2. § (1) bekezdés

⁵ ENSZ Gyermekjogi Egyezmény 3. cikk (2) bekezdése: Az Egyezményben részes államok kötelezik magukat arra, hogy a gyermek számára, figyelembe véve szülei, gyámjai és az érte törvényesen felelős más személyek jogait és kötelességeit, biztosítják a jólétéhez szükséges védelmet és gondozást, e célból meghozzák a szükséges törvényhozási és közigazgatási intézkedéseket.

⁶ <https://birosag.hu/hirek/kategoria/fenntarthato-ertekeink-program-csaladok-fokuszban/gyerekkozpontu>

„A jelzőrendszer működéséről, az ezzel kapcsolatos törvényszéki jó gyakorlatokról 2019. II. félévben Összefoglalót készítünk, és a kollégák számára elérhetővé tesszük.”

⁷ IM jelentés 6. oldal: Az együttélésük alatt az alperes alkoholfogyasztása, illetve féltékenysége okozott problémát, de ilyenkor „kizárólag” vele szemben volt agresszív, nem a gyermekekkel.

gyermek trauma utáni stressz jeleit mutatták.⁸ A szombathelyi járási és nyomozó ügyészség arra való tekintettel indította meg a szülői felügyeleti jog megszüntetésére irányuló pert, hogy a gyermekek erkölcsi, érzelmi fejlődését a H. Gábor által elkövetett bűncselekmény súlyosan veszélyeztette.

Az ügy előzményeinek ismertetésekor a jelentés kitér arra, hogy noha a bűncselekmény elkövetése 2016. május 9. napján történt, az elkövető őrizetének, majd letartóztatásának elrendelésére 3 nappal később, 2016. május 12. napján került csak sor. A jelentés nem tesz említést arról, hogy ez alatt a 3 nap alatt a gyermekek és az édesanya krízismenhelyen⁹ tartózkodott, vagy pedig továbbra is az elkövetővel egy fedél alatt lakott. Nem világos továbbá az sem, hogy – amennyiben az elkövetőt a bűncselekmény elkövetésekor tetten érték – miért nem került sor haladéktalanul az elkövető előállítására.¹⁰

A feltételes szabadságra bocsátás körülményei kapcsán kérdéses számunkra, hogy a szakértők miben látták annak a garanciáját, hogy az elkövetőnek a bűncselekmény elkövetése idején tapasztalt **beszűkült tudatállapota**¹¹ többet nem fog megisméltódni és a jövőre nézve az elkövető már nem veszélyes. Nem derült ki az sem, hogy kaptak-e segítséget a szülők a kapcsolatuk rendezésére, továbbá az elkövető kapott-e pszichés segítséget.

3. A gyermeki szükségletek és a gyermek legfőbb érdekének figyelembe vétele, a gyermek részvétele az őt érintő eljárásokban

Aggályosnak tartjuk, hogy a gyermekek édesapjukkal való **kapcsolattartási jogának szabályozásakor** a vélhetően súlyosan traumatizált édesanya véleményét is alapul vette a bíróság a döntés meghozatalakor. Álláspontunk szerint a bántalmazott édesanya véleményét meg kell hallgatni, ugyanakkor a döntés meghozatalakor nem szükségszerűen kellene ügydöntő jelleggel figyelembe venni, tekintetbe véve az ügy előzményeit.

A jelentésből nem derül ki, hogy sor került-e a **gyermekek legfőbb érdekének meghatározására** irányuló eljárás lefolytatására. Az sem világos, hogy ennek keretében a már ítélőképessége birtokában lévő gyermekeket a bíróság megkérdezte-e azzal kapcsolatban, hogy ők milyen keretek között szeretnék tartani a kapcsolatot az édesapjukkal.

---

⁸ IM jelentés 5. oldal.

⁹ 2/2018. (I. 25.) ORFK utasítás a hozzátartozók közötti erőszak kezelésével összefüggő rendőrségi feladatok végrehajtásáról 5. c) pont: A helyszínen az intézkedő rendőr meggyőződik arról, hogy a bántalmazott biztonságban van-e, amennyiben nem, a bántalmazottat - kérésére - biztonsági intézkedés keretében elkíséri az illetékességi területén lévő legközelebbi szállást nyújtó krízismenhelyre;

¹⁰ Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdés a) pontja

¹¹ IM jelentés 3. oldal: A bíróság ítélete szerint H. Gábor a cselekményt a feleségével megromlott házassága miatti beszűkült tudatállapotban (tudatzavar) követte el, amely beszámítási képességét súlyos fokban korlátozta, ugyanakkor újabb bűncselekmény elkövetését a szakértők nem valószínűsítették.

A kapcsolattartáshoz való jog¹² ugyanis nem utolsó sorban a gyermek joga, továbbá a **gyermeknek joga van részt venni az őt érintő döntések** meghozatalában.¹³

Ezeknek a kérdéseknek a megválaszolása esetén lehetne látni, hogy mely pontokon lenne szükség a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagok közötti együttműködés megerősítésére.

Hiszünk abban, hogy a gyermekjogi szempontok megjelenítése erősíti a hatósági és bírósági eljárások minőségét, támogatja a gyermekbarát igazságszolgáltatás alapelveinek érvényesülését, és nem utolsó sorban, segíti az eljáró szakembereket, hogy érvényre tudják juttatni a gyermek mindenképp felett álló érdekét (1991. évi LXIV. tv. 3. Cikkely).

A gyermekjogi megközelítéssel és észrevételeinkkel kapcsolatban bármikor örömmel osztjuk meg tapasztalatainkat, és segítjük a gyermekek érdekében végzett munkájukat.

Üdvözlettel,

A Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány Gyermekjogi Központjának munkatársai

Budapest, 2020. január 20.

A Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány 2017 óta működtet gyermekjogi pro bono központot a Dentons, a Hegymegi-Barakonyi és Társa Baker & McKenzie Ügyvédi Iroda, a DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth and Partners, a Hogal Lovells Partos and Noblet partneri együttműködésében.

Az indulás óta központunk – amely 2018-ban elnyerte az A20 díjat, mint a világ 20 legjobb pro bono gyermekjogi központjának egyike - közel 700 gyermekjogi ügyben nyújtott segítséget.

---

¹² ENSZ Gyermekjogi egyezmény 9. cikk 3. bekezdés: Az Egyezményben részes államok tiszteletben tartják a mindkét szülőjétől vagy ezek egyikétől külön élő gyermeknek azt a jogát, hogy személyes kapcsolatot és közvetlen érintkezést tarthasson fenn mindkét szülőjével, kivéve, ha ez a gyermek mindenképp felett álló érdekeivel ellenkezik.

¹³ ENSZ Gyermekjogi egyezmény 12. cikk

1. Az Egyezményben részes államok az ítélőképessége birtokában lévő gyermek számára biztosítják azt a jogot, hogy minden őt érintő kérdésben szabadon kinyilváníthassa véleményét, a gyermek véleményét, figyelemmel korára és érettségi fokára, kellően tekintetbe kell venni.

2. Ebből a célból nevezetesen lehetőséget kell adni a gyermeknek arra, hogy bármely olyan bírói vagy közigazgatási eljárásban, amelyben érdekelt, közvetlenül vagy képviselője, illetőleg arra alkalmas szerv útján, a hazai jogszabályokban foglalt eljárási szabályoknak megfelelően meghallgassák.